

Sterk geworteld zijn

Psalm 1

Rev Dr Jos Strengtholt

Heliopolis 2011, 2015; Zamaalek 2015; Arnhem-Nijmegen 2022

We willen natuurlijk allemaal gezegend zijn, daar ben ik vrij zeker van. We hebben Gods zegen nodig. Niet alleen voor de eeuwigheid, maar ook voor vandaag. Psalm 1 geeft ons als het ware een recept voor het goede leven.

“Welzalig is de man” – met die woorden begint het boek der Psalmen. Ik denk trouwens dat de schrijver het niet erg zou vinden als wij lezen: ‘Welzalig is de mens...’

En het boek Psalmen eindigt met “Loof de HEERE”, aan het einde van Psalm 150.

Tussen deze twee 'boekensteunen' van de Psalmen leven wij ons christelijk leven. Ons leven beweegt zich tussen het verlangen van de HEERE om ons te zegenen en onze plicht én vreugde om de HEERE te zegenen.

Het boek van de Psalmen is altijd belangrijk geweest voor de kerk. Het is door de eeuwen heen het liedboek van de heiligen geweest. En Psalm 1 is als de deurwachter; het is de inleiding tot het hele liedboek.

1. Hoe te leven om in aanmerking te komen

Wat voor mensen zijn gezegend door de HEERE? De Psalm opent ermee.

Eerst horen we wat voor mensen *niet* op de juiste plaats zijn om gezegend te worden: de goddelozen, de zondaars, de spotters. Eerlijk gezegd ga ik ervan uit dat u niet zo iemand bent. Dat is dus al een goede stap.

Maar eigenlijk spreekt de Psalm niet over de goddelozen, de zondaars en de spotters, maar over degenen die dat niet zijn, maar die wel geneigd zijn met hen mee te lopen, bij hen te blijven staan of bij hen te zitten.

Luister niet naar het advies van de goddelozen; laat hen je denken niet vullen.
Sta niet op de weg van de zondaars – dat gaat over gedrag.
En zit niet bij de spotters. Keer ze eenvoudig de rug toe; daar hoor je niet thuis.

We weten dit toch?

Maar het is eigenaardig hoe gewoon het voor ons, voor christenen, is om te luisteren naar elke managementgoeroe die rijk is geworden, om ons lot te verbinden aan de meest immorele politici, om te genieten van muziek vol spot en vuiligheid. Alsof dat allemaal geen probleem is.

In het Oude Testament wilde God een gemeenschap bouwen van mensen die voor Hem leven en die handelen overeenkomstig Zijn karakter.

Het Nieuwe Testament zet datzelfde doel voort: het vormen van een volk voor God. Dat zijn mensen die anders leven; die bekendstaan om hun liefde en zorg voor anderen; mensen met wie het prettig is om om te gaan. Mensen die Jezus Christus als hun voorbeeld nemen.

Die mensen worden in Psalm 1 beschreven als mensen die vreugde vinden in de wet van God en die het Woord van God overdenken.

Dat betekent natuurlijk niet dat wij de hele dag de Bijbel bestuderen. We hebben nog wel meer te doen. Maar het betekent, denk ik, dat wij ons in het dagelijks leven, wanneer wij keuzes moeten maken, regelmatig afvragen: hoe hoor ik mij als kind van God te gedragen?

Moge onze liefde voor God en voor alle mensen altijd doorslaggevend zijn in onze keuzes en in de manier waarop wij leven. In ons begrijpen van wat God van ons verlangt, staat de liefde tot Hem en tot alle mensen altijd centraal.

Maar wij zijn hierin zo zwak... is er dan nog hoop voor ons om in aanmerking te komen voor Gods zegen? Psalm 1 spreekt over een volmaakt mens – iemand die God volmaakt gehoorzaamt. Bent u dat, of ik?

Daarom hebben veel kerkvaders, zoals Augustinus, gezegd dat Psalm 1 uiteindelijk over Jezus Christus Zelf gaat, de enige werkelijk volmaakte mens.

Augustinus zei: "Wij zijn niet in staat onze stappen terug naar God te hernemen, maar Hij, die niet heeft gewandeld in de raad van de goddelozen, niet heeft gestaan op de weg van de zondaars, en niet heeft

gezet op de zetel van de spotters, Hij is gekomen om ons te verlossen."

Jezus leefde het volmaakte leven en leert ons nu hoe wij Hem kunnen volgen in diezelfde God-verheerlijkende levensstijl. En daarin falen wij zo vaak jammerlijk.

Maar dankzij Gods genade, geopenbaard in Jezus Christus, mogen wij ervan verzekerd zijn dat God met ons is. In zekere zin mogen wij dus Zijn zegen verwachten, omdat wij verbonden zijn met de Zoon van God, de Volmaakt Gezegende en de Zegenaar.

2. Geplant aan waterstromen

Zo iemand is als een boom, geplant aan waterstromen. Waterstromen – dat is wat Jezus beloofde aan hen die in Hem geloven.

De echte vraag voor ons is niet of wij alle wetten van God uit het hoofd kennen en of wij op elk moment Bijbelverzen kunnen citeren. De voornaamste vraag is: waar zijn wij geplant?

Waar ligt onze gemeenschap? Zijn wij deel van een gemeenschap waarin Jezus centraal staat? Wortelen wij naast Hem en samen met Zijn volk? Als onze wortels op de juiste plaats zijn, zullen wij genieten van het levengevende water dat ons bestaan onderhoudt en ons zegent.

Hier in Nederland zijn wij ons goed bewust van het belang van water voor onze bomen en ons gras. Wereldwijd is de situatie momenteel zorgwekkend: Te veel water in Pakistan en in grote delen van de VS, en droogte hier in Europa en ook hier in Nederland.

In ons land kunnen wij niet alleen de klimaatverandering de schuld geven – wij hebben ook zelf bijgedragen aan het probleem van een tekort aan water in de bodem.

Kunstmatig hebben wij overal het grondwaterpeil verlaagd, zodat grotere machines het land kunnen bewerken. Wij willen het land op steeds grotere schaal ontwikkelen, en nu ondervinden wij de gevolgen.

Planten en bomen hebben water nodig. Als de wortels alleen droge grond raken, zullen zij uiteindelijk sterven. We zien hier in Nederland al bomen met gele bladeren. Alsof het herfst is.

In de herfst en winter is het normaal dat veel bomen hun bladeren verliezen. In de zomer is dat niet goed.

En als mensen moeten wij geworteld zijn in de bodem waar het levende water van Jezus Christus ons bereikt. Naast Hem. Dicht bij Hem. Dan zullen wij gezegend zijn als gezonde bomen.

Een deel daarvan ligt in onze eigen handen. Wij beslissen waar wij staan. Wij beslissen of wij de sluizen openen om het water het veld van ons leven te laten doordrenken.

Het ligt in onze handen in hoeverre het grondwaterpeil in ons persoonlijke leven op peil is.

Dat doen wij door de juiste gemeenschap te kiezen, door naar het juiste advies te luisteren, door te leven met het Woord van God, door dicht bij Jezus Christus te blijven.

Als wij dat doen, zullen wij gezegend worden. Wij zullen altijd zijn als bomen met groene bladeren die vrucht dragen.

3. Zijn blad verwelkt niet, hij draagt vrucht op zijn tijd

Maar niet alles ligt in onze eigen handen. Soms voelen wij ons helemaal niet gezegend. Soms zit je in diepe problemen. Verdriet, eenzaamheid, moeilijkheden – ze kunnen overweldigend zijn. En dan vraag je je af: heb ik iets verkeerd gedaan? Waarom ervaar ik Gods zegen niet?

Veel mensen zijn gevoelig van aard en vragen zich vaak af: wat heb ik verkeerd gedaan? Had ik dit of dat niet moeten doen?

En als mensen in diepe problemen zitten, nemen wij gemakkelijk aan dat zij wel iets verkeerd gedaan zullen hebben.

Dat is totaal niet behulpzaam. Als ik bijvoorbeeld met mijn auto tegen een boom rijdt terwijl ik te veel alcohol in mijn bloed heb, dan weten we dat ik iets verkeerd heb gedaan en mijn eigen probleem heb veroorzaakt.

Maar vaak hebben onze moeilijkheden, zelfs onze depressies, en het feit dat wij ons soms helemaal niet gezegend voelen, *niets* te maken met iets wat wij wel of niet hebben gedaan.

En het is ook niet iets om in paniek over te raken of je schuldig over te voelen.

Het mysterie van het leven is dat goede mensen vaak lijden, terwijl het slechte mensen ogenschijnlijk goed gaat.

Veel slechte mensen bloeien. In Psalm 37 worden de goddelozen zelfs vergeleken met de ceders van de Libanon; zij lijken stevige, machtige en mooie bomen.

Zij zijn de hoogintelligente mensen, sterke persoonlijkheden, rijke en machtige leiders. Maar uiteindelijk zullen zij blijken als kaf te zijn, wanneer het einde komt – als zij onze Heere niet hebben gevolgd.

En degenen die misschien de verliezers lijken in het leven, de kleine mensen die hun Heere gehoorzamen, zij zijn de mensen van werkelijke waarde. Zij zijn de echte bomen die voor altijd standhouden.

Maar toch, als gelovigen in Jezus Christus lezen wij Zijn Woord, wij bidden, wij gehoorzamen Hem... en toch lijden wij onder zoveel problemen!

Zegt de Psalm niet: “Al wat hij doet, zal goed gelukken”? Hoe zit dat dan?

Zelfs als wat wij ondernemen volledig in lijn is met Gods wil en onze gedachten en motieven juist zijn, gaan dingen toch mis.

De belofte dat het blad niet verwelkt, staat niet los van het ritme van de seizoenen. Er zijn tijdens dat het blad hoort te verwekken.

Er zijn seizoenen waarin wij door moeilijkheden gaan, seizoenen waarin wij geen vrucht dragen. We weten: goede fruitbomen kunnen vele jaren leven, maar zij dragen slechts in bepaalde tijden van het jaar vrucht.

Dat is normaal in de natuur en dat is normaal in ons eigen leven.

De perioden van moeilijkheden en problemen, de tijden waarin wij ons droog en vruchteloos voelen, hoeven ons niet wanhopig te maken. Deze perioden zijn normaal.

Goede bomen worden sterker wanneer hun wortels moeite hebben om water te vinden. Zij groeien in tijden van droogte, zolang zij maar bij de rivier staan. En de vrucht komt weer, op de juiste tijd.

Juist de doorzet in je leven maakt dat je wortels harder groeien om weer water te vinden, en dan bloei je weer op.

Wij gaan door seizoenen heen – hoogte- en dieptepunten – en in alle seizoenen van ons leven, of wij ons nu gezegend voelen of niet, blijven wij wortelen, blijven wij zoeken naar de bron van levend water: onze Heere God.

Er is altijd een innerlijke bron van kracht dichtbij ons waaruit wij kunnen putten. Ons leven kan pijnlijk vol problemen zijn, maar wij geven niet op; God maakt deel uit van ons leven. En wij weten: droge seizoenen zullen gevolgd worden door betere tijden.

Conclusie

Sterke bomen met diepe wortels krijgen nog steeds met veel problemen te maken. Zij ondervinden de wisseling van de seizoenen. Er zijn tijden waarin de bomen geen vrucht dragen; er zijn sterke winden; er zijn perioden zonder regen.

Als u met specifieke problemen te maken hebt, van welke aard ook, laten wij dan tot God bidden dat Hij in Zijn liefde en goedheid iets zal veranderen – spoedig, nu.

Maar zorg ervoor dat u diep blijft graven naar het water van God – door Zijn Woord te lezen, door gebed, door u opnieuw te richten op Jezus Christus en Zijn volk.

Dicht bij Hem zijn lost niet al onze dagelijkse problemen op – maar dicht bij God zijn is zeker de beste plaats te midden van stormen en in tijden van droogte.

+ In de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest, amen.